

Vlasta Fialová, Zachariáš Solín, tiskář Kralické Bible (Brno 1968, stran 61)

O vydání této publikace přičinil se brněnský výbor pro oslavy 500. výročí knihtisku v českých zemích. Zvoleno bylo téma jistě velmi vhodné, neboť Kralická bible zaujímá významnou pozici ve vývoji české typografie. Zpracovala je badatelka nad jiné povolaná, která se po léta věnuje archeologickému výzkumu kralické tvrže i široké kulturní problematice s tím souvisejí. Fialová zde uplatnila podobnou výkladovou metodu jako ve své edici Holešovské kroniky z r. 1967: od vlastního tématu často odbočuje, a to k vývoji bratrského knihtisku a k osvětovému snažení českých bratří v době předbělohorské. Tím je Zachariáš Solín zapojen do širokých kulturních souvislostí, zároveň však v oblasti typografické je posuzován izolovaně, bez srovnání s ostatním soudobým knihtiskem. Nejvíce by se ovšem nabízelo srovnání s produkcí melantrišsko-veleslavínskou, a teprve z něho by vystoupilo typografické specifikum Zachariáše Solína a vůbec tiskárny ivančicko-kralické. Publikace sice obsahuje charakteristiku obrazových příloh, ale jde o charakteristiku popisnou, jež např. u Bible kralické nepostihuje její specifitnost záležití v užití formy označované jako glossa circumscripta. Užitečné by také bylo připojení seznamu tisků Zachariáše Solína.

Rozsahově nevelká monografie odstranila několik nepřesností v dosavadních charakteristikách Zachariáše Solína. Ten byl někdy ztotožňován s hlavním tiskařem tzv. Ivančického kancionálu a Blahoslavova překladu Nového zákona Václavem Solínem nebo s ním aspoň uváděn do pokrevního příbuzenského vztahu. Fialová jasně odlišila oba Solíny, ukázala Zachariáše jako Václavova žáka a nástupce ve funkci faktora ivančické tiskárny. Důležitým vodítkem pro zpřesnění biografie Zachariáše Solína byl badatelce jeho vlastnoruční dopis ze 4. listopadu 1585 psaný v Kralicích a adresovaný do Slavkova u Brna, odkud Zachariáš pocházel.

Spisek Vlasty Fialové vyšel v citlivé typografické úpravě Františka Kalivody — s cennými reprodukcemi z kralické šestidílký a jednodílký a z bratrských kancionálů zvaných Šamotulský a Ivančický i s faksimilí vzpomněného dopisu Zachariáše Solína. V bibliofilii bohužel zůstaly některé chyby pravopisné (renezanční; knihopis aj.) a věcné (např. 1685 místo 1585 na str. 57); nepřijemný lapsus ztotožňující Jana Biskupa s Janem Blahoslavem uvádí dodatečně na správnou míru čtenářská záložka.

Milan Kopecký

Petr Bezruč — Vojtěch Martínek (Vzájemná korespondence). K vydání připravil a úvodní studii napsal Artur Z á v o d s k ý. Ostrava 1968, Profil; Knihovna Památníku Petra Bezruče v Opavě, sv. 15. Str. 124 + 6 obr. příloh.

Zatímco svérázné a nenapodobitelné umělecké dílo Petra Bezruče bylo podrobeno zevrubnému a všetrannému rozboru řadou bezručovských badatelů, jeho život je stále znám jenom kuse a je třeba jej pracně rekonstruovat.

Nejnovější edice mnohaleté Bezručovy korespondence s ostravským spisovatelem, literárním historikem a kritikem Vojtěchem Martínkem, kterou se zasvěcenou úvodní studií a podrobným komentářem vydal Artur Z á v o d s k ý, je cenná právě tím, že poskytuje místy hluboké průhledy do básníkovy intimního života, osvětluje jeho názory na lidi, jazyk a literaturu a odhaluje jeho samostatný přístup k nejrozmanitějším problémům všedního života i kulturního dění v nejbližším slova smyslu.

Bezruč měl k Martínkovi velikou důvěru. Viděl v něm seriózního, diskrétního člověka, který má k rodnému kraji vztah stejně neokázalý a vřelý jako Bezruč sám. Proto se v jejich vzájemné korespondenci objeví ledacos i velmi důvěrného, s čím by se byl Bezruč s velkou pravděpodobností nikomu jinému nesvětil. Martínkův vztah k Bezručovi byl vztah žáka a oddaného obdivovatele k velkému vzoru, mistru a umělci.

Závodský měl pro přípravu edice této zajímavé a nevědní korespondence zvláště příznivé předpoklady. Jednak se zabýval již dříve výzkumem života a díla obou spisovatelů a vydal o nich knižní i časopisecké studie, jednak sám pochází z Ostravska, zná velmi dobře problematiku jeho kulturního života a má stálá spojení s jeho dnešními předními literárními a osvětovými pracovníky. Přesto však práce na vydání korespondence nebyla zdaleka jednoduchá nebo snadná. V Bezručových dopisech je